

Η μάχη της Καλαμάτας στις 28 Απριλίου 1941

Η μάχη της Καλαμάτας, στις 28 Απριλίου 1941, ήταν η τελευταία που δόθηκε στο ηπειρωτικό έδαφος της Ελλάδας μεταξύ των Γερμανών εισβολέων και των συμμαχικών στρατευμάτων -του ελληνικού εκστρατευτικού σώματος, όπως αποκαλείτο- χιλιάδες άνδρες των οποίων ανέμεναν στη μεσοηπειρωτική πρωτεύουσα για να εκκενωθούν με πλοία προς την Κρήτη.

Η προέλαση των γερμανικών στρατευμάτων υπήρξε αστραπιαία, ενώ προς την Καλαμάτα κατευθύνονταν, αφ' ενός δυνάμεις των Ες Ες, το 3ο τάγμα του 1ου μηχανοκίνητου συντάγματος πεζικού της μεραρχίας Leibstandarte SS Adolf Hitler (LSSAH) -προερχόμενο από Πάτρα και Πύργο-, και αφ' ετέρου η 5η Μεραρχία Πάντοερ, από τον δρόμο Κορίνθου - Τρίπολης, μονάδες της οποίας και ενεπλάκησαν με τους συμμάχους στην Παραλία της μεσοηπειρωτικής πρωτεύουσας.

Οι Γερμανοί αιχμαλώτισαν στην Καλαμάτα περίπου 7 με 8.000 στρατιώτες από την Κοινοπολιτεία και τη Γιουγκοσλαβία, οι οποίοι δεν πρόλαβαν να διαφύγουν. Η εκκένωση είχε ξεκινήσει ήδη περί τις 25 Απριλίου, με μεμονωμένα καΐκια από τη θάλασσα, από αέρος με αερακάτους Sunderland μία εκ των οποίων συνετρίβη στη θάλασσα ανοικτά από τον Κορδία, τη νύχτα της 25 προς 26 του μήνα, ενώ τη νύχτα της 27 προς 28 Απριλί-

ου ναυτική δύναμη του συμμαχικού στόλου παρέλαβε περί τους 8.000 άνδρες.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι απόδοση από την περιγραφή της μάχης της Καλαμάτας όπως περιέχεται στο πολύτομο έργο "Η επίσημη ιστορία της Νέας Ζηλανδίας στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο 1939-1945", που εκδόθηκε το 1959 υπό την αιγίδα του Κλάδου Πολεμικής Ιστορίας του υπουργείου Εσωτερικών της πιο πάνω χώρας. Είναι ευνόητο ότι στο κείμενο δίνεται έμφαση στη δραστηριότητα των Νεοζηλανδών, ωστόσο η συνολική εικόνα που προκύπτει είναι αποκαλυπτική για τα γεγονότα εκείνης της νύχτας.

Από την ίδια έκδοση προέρχεται και το σχεδιάγραμμα της Παραλίας με τις θέσεις των αντιπάλων -ενώ οι φωτογραφίες προέρχονται από διάφορες ιστοσελίδες, κυρίως από την Ωκεανία.

"Η γερμανική εμπροσθοφυλακή εισέρχεται στην Καλαμάτα.

Η επόμενη μέρα, 28 Απριλίου, είχε περισσότερες αεροπορικές επιδρομές και περισσότερα θύματα, ώσπου το σούρουπο υπήρχαν 200 άνδρες τραυματίες στο ελληνικό νοσοκομείο. Οι φήμες για αλεξιπτωτιστές στη διώρυγα της Κορίνθου είχαν επιβεβαιωθεί το προηγούμενο βράδυ, αλλά στις 4 το απόγευμα το 4ο Σύνταγμα Ουσάρων (4 Hussars) ανέφερε ότι δεν υπάρ-

χουν ακόμη τα σημάδια του επερχόμενου εχθρού. Παρ' όλα αυτά, στον ταγματάρχη MacDuff -όταν αυτός το ανέφερε το απόγευμα στον ταξίαρχο Parrington- δόθηκε εντολή να καλύψει την επιβίβαση. Οι άνδρες ήταν ήδη στο δρόμο τους προς τις περιοχές συνάθροισης της προηγούμενης νύχτας, αλλά ο MacDuff αποφάσισε ότι ο 1ος Λόχος θα μπορούσε να καλύψει τις προσεγγίσεις στην προκυμαία από το βορρά και ο 2ος Λόχος τον δρόμο της Σπάρτης, που οδηγεί ανατολικά από την πόλη.

Το σχέδιο δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Η εξωτερική περίμετρος του 4ου Ουσάρων είχε ήδη υπερκεραστεί από την εμπροσθοφυλακή της 5ης Τεθωρακισμένης Μεραρχίας (5 Panzer Division), η οποία έσπευδε νότια από την περιοχή της διώρυγας. Καμία προειδοποίηση δεν θα μπορούσε να είχε το Νεοζηλανδικό Τάγμα Υποστήριξης -σε κάθε περίπτωση, οι περισσότεροι από την εν λόγω μονάδα είχαν ήδη μετακινηθεί στην Καλαμάτα. Ομως, η προωθημένη διμοιρία, με τους λοχαγούς Yates και Bryson και τον υπολοχαγό Curtis -οι οποίοι ανέμεναν μεμονωμένους στρατιώτες που είχαν χαθεί- και τον ταγματάρχη Thomson που περιέθαλπε τραυματίες, αιφνιδιάστηκε και συνελήφθη αιχμάλωτη. Πολλά άτομα προσπάθησαν να ξεφύγουν. Μερικοί το κατόρθωσαν, αλλά οι περισσότεροι, μετά από προειδοποιητικές ριπές πολυβόλων,

επέστρεψαν και επιβίβαστηκαν στα ανοικτά φορτηγά του 4ου Ουσάρων, στο τέλος της φάλαγγας. Η γερμανική δύναμη συνέχισε την κίνησή της, με τον ταγματάρχη Thomson να συνδράμει τον Γερμανό γιατρό αξιωματικό. Χωρίς να συναντήσουν καμία αντίσταση και συλλαμβάνοντας κι άλλους αιχμαλώτους, οι Γερμανοί μπήκαν στην πόλη, διέσχισαν τη γέφυρα πάνω από τον ξερό χείμαρρο (ΣτΜ. Γέφυρα του Νέδοντα στην 23ης Μαρτίου) και στράφηκαν νότια (ΣτΜ. στην Αριστομένης) προς το λιμάνι, όπου και κατέληξαν κοντά στο Τελωνείο. Οι αιχμάλωτοι κατέβηκαν από τα οχήματα και τέθηκαν υπό φρουρηση -οι Γερμανοί, εμφανώς έκπληκτοι από τον αριθμό των στρατιωτών που υπήρχαν στην πόλη, άρχισαν να ερευνούν προς τα ανατολικά, κατά μήκος της προκυμαίας.

Δεν είναι δυνατόν πλέον να εκτιμήσουν πόσο ακριβώς χρόνο διαθέτουν για να οργανωθούν πριν πέσει το σκοτάδι. Το σημαντικό γεγονός ήταν ότι δεν υπήρξε σοβαρή αντίσταση. Η πλειονότητα των συμμαχικών στρατευμάτων ήταν ήδη στα ανατολικά της πόλης -οι υπόλοιποι στρατιώτες των συμμάχων βρίσκονταν ήδη καθ' οδόν προς τις περιοχές συνάθροισης. Υπήρχαν σίγουρα κάποια σκόρπια πυρά ατομικών όπλων, αλλά αυτό ήταν αρκετά συνηθισμένο κατά τη διάρκεια της ημέρας και δεν προκάλεσε καμία ανησυχία. Το αποτέλεσμα